

a fortelor
imb de ve-
fricane ale

in Italia.
ilă că noul
la aproape
nuarie vii-

Cracovia.
rimesc din
ovia se dau
tele s'ar fi
r lua parte

alia pentru

rmat că în
ei posibile
a prin El-
ale a avut
vernul din
neîndoios
lui italian.
ntrabandul
într'o țară
nturor con-
ntre ță-
e din măr-
e eventual
rivește pe
lă.
nu se va
italian nu
ticolle cari
libre și nu
Aceste ar-
i în impe-
elalte țări

une micul
rea celor
Roma.

Diferite.
us" scrie
din lipsa

conjuratie
sediu a
e mai in-

openhaga,
vrie o se-
Zahle și
ut impor-
ternă.
Noul re-
oselev, a
și rămas

, că zia-
a procla-
tatal pro-
mohame-

au înain-
ungă apoi
ri, nu s'a
am bătut
retras in
Szolyva,
e întoarce

Toronya
retras.

ITA-NĂ-
OVINEL.

prefectul
regesc, a
ernatorul
e chestii
apoi In-
mitropo-

Savu.

ABONAMENTUL.
Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— "
Pe 3 luni . . . 7.— "
Pe o lună . . . 2.40 "
Pentru România și strălăutate:
Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
ȘI ADMINISTRȚIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
—
Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

Condițiile de existență ale României.

București, 16 Decembrie.

Provincii separate și subjugate, am putut rezista în trecut la tendințele de cutropire ale puternicilor noștri vecini, stat de sine stătător astăzi, cunoscător mai adânc al nevoilor noastre și a aspirațiilor celorlalți vom ști de sigur în regimul modern al statelor să ne asigurăm existența statului și a neamului nostru. Cu cât însă vom cunoaște mai bine condițiile de trai în cari ne găsim, cu atât vom putea înlătura mai puternic primejdiiile ce vin asupra noastră. Pentru asigurarea vieții noastre ca neam avem însă o condiție esențială de îndeplinit, aceea ce se cere oricărui stat modern, de a păstra neatins **caracterul național** al statului nostru. El a fost pavăza trecutului, și va fi a viitorului.

Astăzi viața națională se manifestă pe cale culturală, economică și politică.

Cari sunt din punct de vedere național condițiile esențiale de existență pentru neamul nostru?

Caracterul național poate fi periclitat prin:

a) izolarea unui număr prea mic în mijlocul unor elemente copleșitoare;

b) prin influența unor națiuni libere mai civilizate sau mai apte de civilizație ca noi;

c) prin lipsa unui sâmbure neatârnat de politica națională către care să se îndrepte privirile întregului neam.

În această privință am avut pilde dure-

roase în trecut. Desnaționalizarea unei părți din Români izolați din Istria, Balcani și chiar din nordul Ungariei și Bucovinei. Consolidarea statului român pare că va înlătura ca asemenea exemple să se repete în viitor.

Existența noastră națională este asigurată. Formând un corp aproape complet, cu aceeași limbă, de peste 12 milioane de Români la nordul Dunării; într'un număr de sine stătător, locuind pe o suprafață aproape îndoită ca aceea a statului român, și mai toată cu pământ bogat; această populațiune astăzi încă rară se poate întregi fără greutate și în scurt timp de un popor prolific ca al nostru. Pilda României libere care de 50 de ani de viață și-a îndoit cifra populațiunii sale de față. Cari ar putea să fie națiunile tinere și pline de viață, mai civilizate ca noi, sau mai apte la civilizație dimprejurul nostru de a căror copleșire să ne temem?

Maghiarii puțini la număr?... Slavii dela răsărit, sud și apus? De Bulgari nu poate fi vorba și nu avem să ne temem de o cutropire națională de acea parte. Rămân Slavii din Ungaria și Austria și cei din Rusia. Ar trebui ca cultura lor să fie mai puternică decât a noastră sau că poporul nostru să fie pe cale de istovire.

Înrăurirea acestor popoare nu ar putea avea loc decât atunci, când națiunea lor s'ar executa într'un regim de ocrotire al lor în dauna elementului românesc, oprit de a se desvolta și cultiva. Ar fi ceeace s'a întâmplat în mare parte în Bucovina, Maramurăș și

Basarabia, unde statele respective au încurajat pe Ruteni sau pe Ruși,

În condiții de libertate nu avem să ne temem de copleșirea elementelor slave; puterea de naționalitate a Românilor ar asimila din contră toată această populație nou venită. Nu putem însă înrăuri asupra propășirii materiale a populațiunii române afară de statul român, însă prin dezvoltarea puternică culturală a poporului de aici putem să asigurăm conservarea neamului de peste tot, dându-i elementele necesare pentru cultura lui.

Putem astfel judeca importanța pe care o are din punct de vedere național întinderea culturii în masa mare a poporului din regatul român. Este o măsură de apărare națională.

Existența statului român neatârnat, propășirea lui continuu în acești din urmă 50 de ani, autoritatea ce și-a căpătat peste hotare au dat convingerea neamului nostru, că el poate trăi prin el însuși. Această speranță în viitor, pildă continuă a vieții Românilor liberi, sunt pavăza cea mai puternică pentru apărarea naționalității noastre de peste tot. Cu cât activitatea rodnică a statului român va fi mai mare, cu atât și focul dela care să se încălzească întreg neamul va fi mai puternic și razele sale de căldură și lumină se vor duce mai departe.

Această viață națională a statului român trebuie să fie reală și în toate direcțiile, adevărată politică, culturală și economică.

Stat cu aspirațiuni naționale, trebuie să aibă în interiorul său o cantitate suficientă de energie de toate felurile, nu numai pentru a îndeplini nevoile sale interne, dar ca din sur-

Viole.

— Pe mormântul scumpul mame. —

I.

Coborând pe stele
Drumuri de mărgele
Drumuri luminate
Drumuri argintate
În lumea de plângeri
Au venit doi îngeri...

Și veneau plângând
Și veneau cântând...

Și în noaptea moartă
Ne-au bătut la poartă:
„Și din paradis
Domnul ne-a trimis...
Domnul a găsit
Casă-'mpărătească
În lumea cerească...
Ne-a trimis s'aducem
S'aducem cunune
Sufletelor bune...”

Și în noaptea moartă
A ieșit la poartă
Bună 'mbătrânită
Înimă sdrobotă

„Ingeri intristați
Ingeri luminați
Dacă-mi veți lua
Biată viața mea
Poarta vom desface
Și sosiți în pace
Doar să odihnim
Și să și pornim
Drumul către stele
Drumuri de mărgele”.

Noaptea 'ncremenia
Vorba inceta...
Și în noaptea moartă
Tot băteau la poartă...

Și-au ieșit pe rând
Opt orlani plângând:
„Ingeri intristați
Ingeri luminați
Dacă-mi veți lua
Biată viața mea
Poarta vom desface
Și sosiți în pace
Dar să odihnim
Și să și pornim
Drumul către stele
Drumuri de mărgele”.

Noaptea 'ncremenia

Vorba inceta...
Și în noaptea moartă
Tot băteau la poartă...
Și-'n urmă-a ieșit
Tata-'ncărunțit

„Ingeri luminați
Pe cine cătați?...”
„Și din paradis
Domnul ne-a trimis
Să spunem că chiamă
Sus în ceriu... o mamă...”

Noaptea 'ncremenia
Vorba se lătea
Satu-'ntreg plângea
Satul hohotea...
Ingerii intrară
Cu lumini de ceară
Și veneau cântând
Casa laminând.
Ingerii cântau
Opt orlani plângeau
Și stejar trăsniț
Tată-'ncărunțit...
Și două surori
Ingeri felitori
Ingeri intristați
Blânzi nevinovați
Hainele-adunară
Mâna sărutară

Prețul unui exemplar 10 fileri.

plus să reverse în afară pentru ajutorarea neamului împiedecat de a propăși în mod normal. Atunci nu vom mai avea să ne temem nici de primejdia maghiară, nici de cea slavă și nici de subjugarea germană. Să ne convinsem, că în noi singuri stă asigurarea existenței neamului.

O primejdie de desnaționalizare pacifică nu poate fi, dacă ne facem datoria către neamul nostru și dacă acest neam — cel puțin în majoritatea lui — va fi pus în condițiuni normale de dezvoltare.

În Ungaria nu s'a putut face desnaționalizarea, cum s'a efectuat în Bucovina, Maramurăș și Basarabia. În această provincie, aceeași religie, lipsa de viață politică a poporului român, rămas fără de căpetenii absorbite lesne în nobilimea rusească, fără nici un contact cu Românii de dincoaci de Prut, au înlesnit desnaționalizarea sau au făcut cu neputință o mișcare națională a Românilor supuși. La primele măsuri de libertate în Rusia, au început licăriri ale sentimentului național românesc în Basarabia.

În Bucovina și Maramurăș prin regimul protecționist al Austriei față de Ruteni, subdeodată cu absorbirea celei mai mari părți a boerimeii în nobilimea austriacă au înlesnit procesul de slavizare — deja început — al elementului român. Și aici deodată cu introducerea unui regim mai democratic simțământul național se redesteaptă și pare că propășește.

Rămâne deci primejdia politică a neamurilor înconjurătoare, primejdie care în caz de cutropire poate atrage după dânsa și primejdia de desnaționalizare. Dar sub ce formă se pune această primejdie politică?

Din punctul de vedere al expansiunii rasei slave trebuie să recunoaștem dela început, că ea este ajutată nu numai de statele pur slave, dar și de imperiul austro-ungar dela 1866 încoace.

Atât populația slavă din Austro-Ungaria (Cehii, Polonii, Slovaci, Croații, Sârbii și Rutenii) cât și acea din regatele mai mici din peninsula balcanică țin la păstrarea naționalității lor și luptă pentru dânsa, ele nu râvnesc nici una la o contopire prin o politică panslavistă. Oricât de ocrotite au fost de Rusia, ele nu pot renunța la o existență proprie; Sârbii și Bulgarii vor năzui să trăiască totdeauna în state libere. Croații, Cehii sau Polonii nu vor lupta niciodată pentru întrunirea lor la un loc în același stat slav.

Rivalitățile acestor diferite ramuri slave se arată nu numai prin cultura pe care doresc să și-o păstreze fiecare pe seama sa, dar și prin revendicările politice și deosebite (Rutenii și Polonii în Galiția, Croații, Sârbii și Slovaci la sud). Aceste rivalități între statele slave libere iau o formă destul de violentă: războiul între Sârbi și Bulgari formează ultima și cea mai recentă probă a acestor tendințe.

De altfel trebuie să adăogăm, că încercările făcute pentru unificarea culturală sau vamaală a acestor state n'au dat nici un rezultat durabil. Mai mult încă trebuie să observăm că, cu cât statele slave de sine stătătoare se întăresc, cu atât sporește mai mult dorința lor de a nu ține seamă decât de interesele lor proprii.

În aceste condiții panslavismul nu poate fi primejdios pentru statele de altă origină decât sub forma politică a absorbirii statelor

slave sub o singură conducere; și atunci se pune întrebarea dacă prin simpla simpatie de rassă se poate ajunge la o asemenea cutropire.

Polonii și Bulgarii sunt astăzi proba cea mai evidentă, că nu. Sârbii și Muntenegrenii, Cehii chiar mai depărtați de Ruși vor urma de sigur încă multă vreme nu o politică panslavă, ci una paralelă cu cea rusească, cum o duce azi și Franța, Anglia și Grecia, state cu popoare de alte rase, dar cu interese acum comune cu Rusia. Bulgaria slavă de asemenea, cu privirile întoarse spre Macedonia și Constantinopol va continua câtăva vreme încă o politică opusă aceleia a liberatorilor ei.

Prin urmare, nu politica de rassă, politica panslavă poate fi primejdioasă pentru statele de altă rassă, dar cu destulă vitalitate în ele, ci politica de absorbițiune sau de cutropire pe care ar urma-o statele mari în dauna țărilor cari le stau în cale, fie ele de aceeași rassă cu ele sau nu.

Dela Academia Română.

Conferința dlui prof. N. Iorga. — Comemorarea regelui Carol.

Vineri la orele 2 d. a. Academia Română a ținut ședință publică sub președinția dlui *Jacob Negruzzi*. La ședință a fost de față și d. *Sfilocosici*, consul general al Serbiei la București.

În legătură cu ziua de 28 Noemvrie d. general *Crăiniceanu* a ținut o cuvântare amintind eroismul dorobanțului român dela 1877.

Acum 34 de ani, — a zis oratorul — a căzut Plevna. Era o zi mohorită ca și cea de azi. Ne găseam la Sursarii în fața înălțimilor Opanezului. Turcii treceau Vidul. Câmpia din împreju-

— Sfinte Dumnezeu! Ce e Nino? Ce ți s'a întâmplat?

— De ce îmi spune așa? De ce îmi spune așa?

Se trânti pe lada care îi ținea ei loc de pat și izbucni într'un plâns sălbatec.

— Cine? Ce ți s'a spus?

Femea care spăla rufe în tindă, scoase mâinile roșii și noduroase din albie, le uscă cu fusta, se așeză pe colțul lăzei și ridicând capul copilei de pe brațe.

— Haide, ci spune odată de ce plângi!

După ce Nina îi spuse cele petrecute, zise cu ochii scânteietori și vocea zugrumată de mânie:

— Dacă îmi spune încă odată așa, îi arunc o piatră în cap și o omor.

— Nu maică, să nu faci asta, las-o să spune, că doar nu e cine știe ce.

Și îi povesti atunci, că a fost găsită în tren între bagajele călătorilor învelită într'o pătură veche și pe pept era prins un biletel cu numele ei.

— Petrecusem la gară pe Mândica, știți finămea dela Mizil. Și pân'să plece trenu mai vorbirăm de una de alta, ca să ne treacă de urit, când așa într'o doară ne pomenirăm că ni s'a tăiat vorba și ne uitărăm una la alta.

— Mândica, zic, oare unde o fi plângând așa de rău un copil?

— O fi...

„Să venim cu voi
Ingerași și noi
Mama ne păzească
Mama ne grijească”.

Hainele-adunară
Mâna sărutară

„Mama ne păzească
Mama ne grijească”.

Casa tremura
Satu-ntr'eg plângea

Ingerii cântau
Opt orfani plângeau

Și stejar trăsni
Tată-ncăruntit...

„Domnul i-a gătit
Casă împărătească
In lumea cerească”.

Și din paradis
Tatăl i-a trimis

Nu mai plânge tată
Inimă stărmată

Voi două surori
Ingeri jeltori

Casa ți-om păzi
De tine-om griji

Ne-om ruga... ruga
Pentru viața Ta...

Opt orfani tăceau
Ingerii cântau

„Domnul i-a gătit
Casă-mpărătească
In lumea cerească
Ingerii cântau
Opt orfani cântau:

„Căci din paradis
Domnul i-a trimis
Mamii i-a gătit
Casă-mpărătească
In tara cerească”...

O. Hulea.

NINA.

Când trece pe stradă, sveltă și zglobie, fetele șoptesc în urma-și. „Asta e Nina fata din tren”. Ea încetinește pasul, ridică mândru capul ei frumos și le măsoră cu o privire aspră și muștrătoare, nu pentru că se simte jignită, ci pentru că știe că o prinde bine, când ia o atitudine impunătoare.

Când era mai mică și auzise pentru întâia dată porecla asta din gura unci fete dușmănoase, ea se aruncase cu o furie de fiară asupra-și, îi înfipse unghiile în gâtul și ar fi sugrumat-o dacă nu i-ar fi venit alte fete în ajutor.

Cu fața învăpăiată, și părul vâlvoi ea răsară deodată în fața mamei sale.

— Mama! Maaamă!

rini era
cavaler
Grămăti
cești oc
de cada
vul. Osr
al Rom
Acad
sulata c
care ne
arată se
mâni dis
mai trăi
Salut
de către
D. pr
turile no
și regim
legături.
cească a
Cladova
domnia
miteau p
zintă imp
lea când
Cladova
mâni și e

Este
stei cetă
zii și Cr
cneilor r
ceea ce
șești rom
Regiu
cească p
raporturi
pondentă
raștere
multe din
— ca ac
Cladovei.
avut loc
ale Dună
mai mult

Regel
rești. Di
strul Ro
sale scri
ziune reg
— T
colabora
teretul s
turilor b
cele dou
rese con
tuală și
ingrijire.

— N
stetea lun
Manda ca
un copil l
te auzii ț
inima de
duri, spus
Nina a
tredeschis
date și că
în genuna
și rădea!
— Doa
asta!

Nina ș
piaptână
peste ume
mișcare g
pune amă
partă în
cu drag ch
mărgărita
cesc pe ob

— Sun
la rădăcin
Se lăsa
mând cap
și ochii ei
cară prin
zându-se
bosc, o d

Jertfa Românilor pentru tron și patrie.

Lista soldaților români din comuna GIROU (com. Timiș) pe câmpul de război.

rimii era o mare roșie. În partea stângă se găsea cavaleria română, iar bateria bravului căpitan Grămătescu era aproape. În curând valurile turcești ocupă linia I-a a cetății, șanțurile sunt pline de cadavre. Românii cuceresc Oponezul și Bucovul. Osman pașa cade rănit și Domnitorul Carol al României primește capitularea.

Academia Română simte de a ei datorie a sulata cu recunoștință memoria regelui Carol I care ne-a dus la izbândă. De încheiere oratorului, arată sentimentele de pietate pentru oștenii români dispăruți și mulțumiri pentru veteranii cari mai trăiesc.

Salutul Academiei a fost ascultat în picioare de către toți membrii cât și de public.

D. profesor N. Iorga a vorbit despre „Legăturile noastre cu Sârbii”. Arată că între Cladova și regiunile mehedintene au existat, în trecut, multe legături. Când Cladova ajunse sub stăpânirea turcească aceste legături au fost și mai frecvente. Cladova este o cetate refăcută de Români sub domnia lui C. Brâncoveanu. La Cladova se trimiteau pe vremuri dese solii românești, cari prezintă importanță azi. La începutul secolului al 19-lea când Sârbii se răscoală sub Karagheorghe — Cladova servește ca punct de trecere între Români și ei.

Este interesantă descrierea organizației acestei cetăți de către Dionisie eclesiasticul; Voivodii și Cneji erau de mare importanță. Adunările cnejiilor erau în totdeauna prezidate de voievozi; ceea ce seamănă mult cu vechile date strămoșești române.

Regiunea aceasta a stat sub stăpânirea turcească până la anul 1867, când Românii au avut raporturi foarte dese cu Sârbii: o întreagă corespondență era făcută în limba română însă cu caractere slave. Conferențiarul dă apoi cetire la multe din aceste scrisori de o mare importanță — ca aceea dela 1823 a lui Emil Aga voevod al Cladovei. Din ele rezultă că o legătură strânsă a avut loc între Români și Sârbi, pe ambele maluri ale Dunărei — și acest lucru interesează cu atât mai mult astăzi.

Regele Greciei despre tratatul dela București. Din Atena se anunță: D. Filodor, ministrul României a prezentat Luni regelui nouile sale scrisori de acreditare. Cu această ocazie regele Greciei a zis între altele:

— *Tratatul din București, care incunună colaborarea dintre Grecia și România în interesul superior al ordinii și stabilității raporturilor balcanice, a amicitiei bazată pe interese concordate, iar grija de fericirea lor actuală și viitoare le impune să o continue cu îngrijire.*

Tralan Telescu, inv.
Iorga Marincu (nr. 3)
Trifu Marincu
Iorga Marincu (nr. 5)
George Marincu
Ion Gherban
Efta Neda
Iosif Avrămușiu
Andrei Neda
10 Pavel Birtariu
Iosif Cerbu
Ioan Marincu
Petru Marincu
Ilie Bulbaș
Petru Vacan
Ion Buzăescu
Iorgovan Socodol
Iosif Stola
George Vasili
20 Ilie Loica
Vasile Pclu
Nicolae Raicu
Andrei Carbuariu
Nicolae Gaiția
Ilie Marincu
Iosif Miușiu
Dimitrie Avrămușiu
Ioan Lazar
Iosif Enchil
30 Vichentie Drăgușiu
Petru Brinda
Nicolae Ivașcu
Constantin Cincu
Petru Cincu
George Duleanțu
Vichentie Grușia
Iosif Ursica
George Cincu
Petru Voica
40 Ion Avrămușiu
Ion Bulbașiu
Trifu Bulbașiu
George Dumitru
Iosif Bulbașiu
Nicolae Gerban
Iosif Preda
Ilie Drăgușiu
Ion Drăgușiu
Todor Drăgușiu
50 George Drăgușiu
Vichentie Covaciu
Ilie Loica
Iosif Loica

Trifu Neda
Efta Neda
Iosif Neda
George Bosa
Iosif Gerban
Vasa Nincu
60 Trifu Babescu
Vichentie Bosa
Aurel Stola
Petru Marincu
Iosif Maghlar
Constantin Marincu
Trăilă Stola
Ion Aga
Nicolae Ciuta
Efta Ciuta
70 Vichentie Seiman
Vichentie Sirbu
Nicolae Seiman
Iovan Lințu
Toma Vacan
Petru Gaiția
Iosif Grușia
Dimitrie Pea
George Berlovan
Nicolae Pea
80 Iosif Marcu
Ion Farchescu
Nicolae Gherban
Savu Cuvlnca
Crista Gherban
George Surdu
Achim Drăgușiu
Ion Gherban
Vichentie Rotariu
Toma Gherban (mort)
90 Iosif Vacan
Ion Vacan
Vichentie Dragomir
Petru Gherban
Pavel Babescu
Vichentie Coandă
Petru Vacan
George Marcu
Petru Marincu
Grigorie Ursică
100 George Socodol
Vichentie Marcu
George Selman
Ilie Stoia
Dumitru Pășiu
Nicolae Pășiu
George Dragușiu

Ion Neda
Ion Ursica
Trifu Lazar
110 George Radu
Ion Pava
Trifu Andraslu
Dimitrie Bulbașiu
Vichentie Marincu
Vichentie Seiman
George Stola
Vasile Selman
George Eli
Trifu Selman
120 Iosif Cincu
Vichentie Gerban
Petru Petcu
Petru Rugla
Ion Drăgușiu
Pavel Selman
Achim Rugla
Ion Avrămușiu
Iosif Ursica (mort)
Nicolae Vacan
130 Pavel Babescu
Lazar Babescu
Iosif Rotariu
Vichentie Ursica
George Lotca
Marcu Bosa
Ilie Crețu
Ion Crețu
Ion Babescu
Trifu Cogela
140 Simion Cogela
Vichentie Marincu
Vichentie Bosa
Ion Bulbașiu
Petru Seiman
Aurel Tvel
Vichentie Tvei
Vichentie Marincu
Petru Maghlar
Petru Gherban
150 Ilie Ivașcu
Vichentie Graure
Trifu Vacan
Petru Bosa
Trifu Tlenche
Iosif Tlenche

Petru Rotariu
Constantin Marincu
Simion Seiman
Vichentie Gherban
160 George Seiman
Savu Avrămușiu
Vichentie Tienche
Vasile Selman
Petru Rotariu
Ion Gherban
Ion Marincu
Ion Dragomir
Petru Dragomir
Nicolae Loica
170 George Stirban
Marcu Giorcovici
Vichentie Grușia
Vichentie Salaru
Achim Martin
Ion Cojocariu
Petru Rugla
Petru Rugla
Vasile Bosa
George Tienche
180 Savu Carbuariu
Ion Duleanțu
George Marincu
Aurel Stola
Ion Ghergher
Simion Stola
Ilie Stola
Ion Aga
George Vacan
Vasile Iorga
190 Ion Iorga
Andrei Avrămușiu
Vichentie Marincu
Nicolae Stola
Vichentie Marincu
Dimitrie Dragomir
George Dragomir
Pavel Izdrea
Vichentie Grușia
Ilie Miosiu
200 Petru Aga
George Dunca
202 Bosloc Radu, — și
18 străini.

Concediați sunt:

Atanaslu Balcu, inv. George Ignea
Vichentie Marincu Dimitrie Avrămușiu

— N'apucă se isprăvească, că domnu șer stetea lumânare în fața noastră și o chemă pe Manda care avea pe Gică la piept, să alăpteze un copil lăhnit de foame. Și când te văzui, când te auzii tipând ca în gură de șarpe, mi s'a rupt inima de milă și fără să mai stau mult la gânduri, spusei domnului șef că te iau de suflet.

Nina ascultase cu ochii măriți, cu gura întredeschisă, răzind din când în când pe infundate și când femeea tăcu, ea se lasă de pe ladă în genunchi, ascunse fața în poala ei și râdea și râdea!

— Doamne, ce zvâpăiat, ce mă fac eu cu fata asta!

Nina șade în fața unui hârb de oglindă și își piaptână părul negru și mătăsoș care îi cade peste umeri, peste obraji ca un zăbranic. Dintr-o mișcare grațioasă a capului îl aduce pe spate, pune amândouă mâinile în creștet ca să-l despartă în două, dar rămâne nemișcată privind cu drag chipu-i frumos, zâmbindu-i ca să-și vadă mărgăritarele din gură și gropițele ce se adâncesc pe obraji rotunzi și rumeni.

— Sunt frumoasă, șoptește, ea roșind până la rădăcina părului de plăcere și mândrie.

Se lasă încet pe speteaza scaunului, răzământând capul pe mâinile împreunate pe grumaz și ochii ei negri și adânci ca prăpastia alunecară prin ferestruia căsuței sărăcicioase plerzându-se visători în zarea albastră. Toți o tubesc, o doresc. Vede trecând înainte-i un ștr

lung, nesfârșit de bărbați, de toate vârstele din toate păturile sociale.

Tineri, bătrâni, adolescenți. Feciori de bani gata căutând să-și procure senzații tot mai noul cu banii lui „papa”, ofițeri cu și fără soldă mare mândrii de fireturile și pintenii lor, bancherăși împodobiiți cu giuvaeruri amanetate de cel scăpătați, negustori îmbogățiți prin falimente, boeri blazați, sături de cochetele de prin saloanele lor și din țări străine, studenți cari ocolesc cursurile și sunt veșnic în goană după protecție, licenți certați cu cartea cari își pierd timpul umblând după aventuri, explorând mahalalele cete mai îndepărtate...

Toți, toți o urmăresc, o pândesc ca pe o pradă... Cei mai puțin favorizați de soartă întind mrejele seducției vorbindu-i de iubire veșnică, de fericire... Ceilalți, oameni practici și cu experiența vieții, aruncă din plin aurul sub picioarele ei, doar va aluneca... oferindu-i în schimbul tinereții, frumsetei, cinstei sale, avere, lux...

Obrajii Ninei ard, ochii îi strălucesc. Râde scurt și triumfător.

Toți sunt niște mincinoși, niște prefăcuți... afară de dânsul. O, el! El este cu totul altfel! Este atât de bun, atât de sincer. Îi vorbește cu atâta blândete, vocea lui dulce îi merge drept la inimă... Și e frumos, frumos și elegant! O așteaptă în fiecare seară, când ese din atelier și zărește îndată pe trotuarul cellalt.

O conduce până aproape de casă. Aseară a cuprins-o deodată cu brațul său puternic și a sărutat-o pe ochii... Oftă din adâncul inimei.

— Nino! Iar stai cu ochii în tavan? E târziu, îmbracă-te odată și dute la lucru. Dela un timp încoace...

— Ah, mamă, și dumneata, cum m'ai speriat?... Lasă, că mă duc, nu mă tot zori așa!

— Nino, Nino! Nu știi ce ai, par'că nu ești tu, par'că ești pă altă lume...

Cu buzele strânse și cu ochii întunecați, rupând nervos suvițe din părul său frumos, Nina își făcu în sfârșit frizura, se îmbracă cu zor și plecă repede.

Din pragul ușei femeea se uită lung după dânsa. Îi părea rău că a dojenit-o, îi venea s'o cheme îndărăt să-i spue o vorbă bună. Un gând neliniștitor îi săpă brazde adânci pe frunte. Clatină din cap și intră să vadă de trebile casei.

Dar era amărâtă, nu-și găsea astămpăr, o nerăbdare neînțeleasă o mâna din loc în loc. Cu toate că știa că Nina venea foarte rar acasă la prânz, totuși o aștepta, dorea din suflet să vie...

Când bărbatul său veni acasă să îmbrace ceva — cum zicea el — văzându-o atât de morhorată o întrebă mirat:

— Ce ai, fă femeie? Ți s'au înecat corăbiile? Ea nu știa ce să-i răspundă.

Ziua i se părea lungă, lungă fără sfârșit.

Ilie Marcu
Iovan Aga
Ion Tlenche
Nicolae Bosa
Vichentie Rugia

10 Nicolae Iorga
Trăllă Avramuțlu
Ilie Radu
Dimitrie Cojocarlu
Vichentie Lazar.

Iar rămași acum la asenare 60 Români și 3 străini.
Ghiroac, luna lui Dec. 1914.

Comunicat de: Leonida Baicu stud. cl. VI gimn.

Drepturile neamurilor mici.

O conferință a exploratorului Fridjof-Nansen.

Renumitul explorator Fridjof Nansen a ținut la universitatea din Christiania în prezența regelui Haakon și a reginei Norvegiei, o foarte interesantă conferință despre „Drepturile popoarelor mici”.

— Nu e numai un simplu joc al sortii, — a spus Nansen — că actualul războiu a ridicat la suprafață cele două state mici: **Serbia și Belgia**. Adeseori s'a pus pe tapet chestiunea de drept că oare existența popoarelor mici are valoare numai câtă vreme ele nu sunt o piedecă pentru planurile puterilor mari? S'a dat adeseori răspunsul, că aceasta își are baza în legea biologică: Cel mai vrednic trebuie să supraviețuiască și prin aceasta s'a întemeiat dreptul celui mai tare. Aceasta — a spus Nansen — e o adevărată erezie, pentru că numai calitatea importă, iar nu și cantitatea. Să ne gândim un stat de Negri, care dispune de cea mai modernă armatură. Ar avea oare acest stat dreptul să strivească un mic popor european, mult mai superior în cultură? Nu. Numărul poate da puterea, dar nu poate crea nici când un drept. E o apreciere falsă a progresului uman, când se pretinde ca statele mici să se nimicească pentru ca o putere vecină să se poată dezvolta. De pildă, pentru a câștiga în posesiune un port avantajos. De sigur că din aceasta ar rezulta un mare câștig material, dar popoarele nu trăiesc numai cu pâine.

La fiecare popor se găsește ceva, ceea ce putem numi „sufletul poporului” și acest suflet trebuie înaintea de toate prezervat. Națiunea care atentează la independența morală a unei alte națiuni, comite asasinat.

Cum înțeleg istoria aceia, cari susțin că popoarele mici trebuie sacrificate popoarelor mari? Turgot a zis, că în statele mici se dezvoltă doctrinele de guvernare sănătoase, că în aceste state se observă egalitatea și că, spiritul

uman în aceste state face progresele cele mai importante. Nu se poate nega, că facilitatea comunicațiunii moderne n'ar tinde să formeze agregatele sale din ce în ce mai importante. Desigur prezintă aceasta avantajii, dar și pericolul ca particularitățile, calitățile proprii ale popoarelor să dispară. Ce certitudine ar avea despre adevăr cetățeanul unui stat din lume, cu o unică cultură, cu un unic gen de dezvoltare, dacă pentru el n'ar mai exista schimbul de idei diverse? Autofecundațiunea e contrară naturii și produce sterilitate. Ce ar fi știința zoologică și biologică germană fără opera lui Darwin, Spencer, Wallace? Ce ar fi bacterologia germană fără Pasteur? Iar chimia fără Lavoisier? Fizica fără Newton? Iar, nu Kant a pus oare bază gândirii engleze? Și chiar Ghoete și Schiller, ce ar fi fost ei fără Shakespeare? Dar și Margareta lui Faust își are origina în literatura engleză.

În statele mici e mult mai ușor ca în cele mari să aplici ideile în practică. Multiplicitatea statelor mici permite multiplicitatea de idei pentru de a ajunge la rezultate folositoare. Să comparăm numai republicele italiene din timpurile vechi, orașele germane, cantoanele elvețiene, Olanda, — cu epoca noastră. Astfel, statele mici sunt un fel de laboratoare politice.

Ideile egalității premerg legilor. Originea lor o găsim în micile republici grecești și în republica Geneva, pe care Rousseau a combătut-o chiar pentru legile ei. Se poate închipui dezvoltarea politică modernă fără Rousseau? Anglia lui Shakespeare, nu a fost mai mare decât Svedia de azi. Londra, nu era mai mare, pe atunci, decât Christiania de ieri a lui Ibsen. Germania, nu era mare imperiu, când ne-a dat pe Bach, Goethe, Schiller, Kant. Pe atunci nu erau decât state mici ca Weimar.

Tragem concluzia: **statele mici au drept să existe pe lângă statele mari**. Dar ele nu numai au dreptul să existe, ci e chiar **necesară** existența lor. Resonamentul care nu conduce la apărarea proprie e greșit. Nu numai pentru că acesta e rezonamentul sclavului, ci și pentru că acest rezonament ne face să renunțăm la cea mai sfântă datorie. Pierderea vieții noastre individuale e fără importanță când e vorba de viața comunității. Sunt mari sacrificiile ce le face un popor pentru asigurarea existenței sale naționale, dar aceste sacrificii sunt o avere bineplăcută. Există un lucru mult mai prețios decât viața noastră: **ereditatea culturii**, care avem s'o transmitem posterității și **pe aceasta se întemeiază dreptul de existență al popoarelor mici**. Nenorocită va fi ziua, în care popoarele mici vor dispărea din lume.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Berlin. — Dela cartierul general se anunță Dela frontierele din Prusia orientală și occidentală n'a sosit nimic nou. Ofensiva rusească anunțată împotriva Sileziei și Posaniei s'a prăbușit. Armatele dușmane le-am constrâns în întreaga Polonia după lupte îndârjite și desperate, să se retragă. Îl urmărim pe dușman pe întreaga linie. Eroismul regimentelor de Hessen și din Prusia orientală a decis luptele ce s'au dat ieri și alaltăieri în nordul Poloniei. Asupra fructelor acestor biruinți încă nu se poate avea o privire amănunțită. (Comanda supremă.)

Budapesta. — Știrile din urmă nu mai lasă nici o îndoială, că rezistența forțelor principale rusești s'a frânt. Dușmanul înfrânt la aripa de sud, în lupte de mai multe zile la Limanova, apoi deplin zdrobit în nordul Poloniei de către aliații noștri la Lodz și dealungul Brzurei, și pe care-l amenință dinspre sud ofensiva noastră pornită peste Carpați, a început retragerea generală. Rușii încearcă să acopere aceasta retragere în regiunile Carpaților, luptând cu îndârjire. Trupele noastre îi atacă însă în aceste regiuni tot așa de îndârjit pe linia Krosno-Zaklicyn. În celelalte părți ale frontului urmărirea dușmanului e în curs. — Gen. major Höfer.

Berlin. — Dela cartierul principal se anunță: Francezii au continuat să atace la Nieuport dar fără nici un rezultat. Ei au încercat să ne mai atace și lângă Lille la La-Bassée, dar i-am respins, cauzându-le mari pierderi. Artileria noastră a zădărnicit intențiunea Francezilor de a bate la Soissons un pod peste Aisne. Dela Rheims spre ost am nimicit o întăritură construită de Francezi din pământ. (Comanda supremă.)

Berlin. — Corespondentul de pe câmpul de războiu al ziarului „Kreuzzeitung” anunță delat cartierul general: În 14 Decembrie, o divizie franceză a încercat să rupă linia germană spre nord dela Nieuport, la Lombartzyde, dar 11 batalioane de soldați din marina germană i-a prevenit pe Francezi cu o contraofensivă. Din cauza nisipului volant nemaiputându-se întrebuința armele de pușcat, lupta a decis-o asaltul cu baioneta, punând pe fugă 6000 de marinari germani 15 mii de Francezi. Germanii au făcut 800 prizonieri, lăsând Francezii pe câmpul de luptă afară deaceștia mulți morți și răniți.

Berlin. — Cruciaștoarele noastre atacând țărâmurul englez, au fost atacate de 4 distrugătoare engleze, dar fără succes. Am nimicit un distrugător, iar un altul suferind avarii, s'a refugiat. Am amuțit bateriile din Hartlepool și am nimicit rezervoarele de gaz. În oraș a avut loc o explozie și a izbucnit un foc. Am distrus stațiunea de pază pe țărâmurul dela Scarborough. Vasele noastre au fost nimerite de câteva ghiulele, dar cari ni-au cauzat pagube neînsemnate. Într'un alt punct am cufundat un alt distrugător englez. — Behncke, locțiitorul șefului de stat major al marinei germane.

Sângeroasele lupte dela Belgrad.

Arad. — Ziarul local „Aradi Közlöny” are în numărul său dela 16 Dec. n. următoarele amănunte despre luptele cari au avut loc la Belgrad:

— „Evacuarea Belgradului de către trupele noastre a fost precedată de lupte sângeroase, crâncene și inversunate. Victoria Sârbilor nu a fost tocmai ieftină.

— Vă pot declara cu toată siguranța, că în luptele ce s'au dat la Belgrad, Sârbii au capturat foarte puțini prizonieri dela noi. Soldații noștri mai bucuros mureau, decât să se dea prinși în mâinile dușmanului...”

Lupte în valea Latorței.

Beregszász. — Intre locuitorii din comitatul Bereg s'a restabilit liniștea. Locuitorii din localitățile cari sunt pe teritoriul operațiunilor de războiu s'au depărtat în ordine. Mulți își părăsesc vetrele și în Muncaci, autoritățile orșenești și comitatense au rămas însă la postul lor. În comitatul Bereg în nici un cerc nu pauzează activitatea administrației. Prefectul comitatului Francisc Buttykay a declarat că nu poate să-i rețină pe cei fricoși. Îi compătimește pe aceștia, că își părăsesc vetrele în timp de iarnă, când nu-i amenință nici un pericol. Prefectul are speranța deplină, că Rușii vor fi aruncați în câteva zile peste hotare.

Rușii ce au năvălit pe la Toronya spre sud de Wyskow, n'au putut pătrunde decât numai până la Majdanka. Rușii au luat aci un front spre comitatul Bereg, dar n'au atacat până acum. Trupele noastre concentrate la Majdanka au luat însă ofensiva și îl resping cu succes pe dușman. În comitatul Bereg e mare speranță, că Rușii se vor depărta curând și se va restabili liniștea.

Situația o caracterizează mai bine faptul că prefectul s'a dus cu automobilul fără nici o piedecă până la Câmpul Boului, umblând și dela sediul acestui cerc în depărtare mare, fără să dea de dușman. În celelalte părți ale comitatului nu sunt Ruși, iar strămtorile sunt în siguranță, așa că nu există nici un motiv de teamă că Rușii vor năvăli din nou pe teritoriul comitatului.

Spre seară eși din nou în pragul uși și se uita cercetător la cer care se întunecase într-o parte. Un vânt fierbinte învărtea praful pe stradă și ridica în zbor tot ce îi se lăsa în voie.

— Vine furtună și ploaie, sopti ea îngrijorată de a vedea odată pe Nini acasă.

Se întunecase deabinelea. Din când în când odaia se lumină o clipă, deasupra casei bubuia și ploaia care bătea cu un zgomot asurzitor pavajul, străbătea prin fereastră, picura dintr'un colț al tavanului și făcea lac la ușa tindei.

Femeea alerga, din odaie în tindă și îndărăt astupând crepăturile cu ce găsea.

— Toarnă cu gălețile. Numai de n'ar fi apucat-o pe Nina în drum! Mă mir că n'a venit înainte de a începe furtuna, că doar era destul de târziu și atunci, se gândi ea.

Încetul cu încetul se făcu iar liniște. Afară numai ropota, vântul se potoli intrucâtva, numai zguduia ușa cu atâta furie, îi trecuse hărtagul. Se furișă în coș și intonă în surdina cântec de jale, scoțând din când în când un strigăt înăbușit de durere și desnădejde.

Ușa se deschide încet și Nina intră încet, ca zdrobită de oboseală. Fața-i era albă ca varul și ochii stinși.

— Nino! Așa de târziu! Dar ce ai, ți-e rău?
— Nu, lasă-mă! Se trânti pe un scaunel își cuprinse genunchii și rămase mută și nemișcată cu ochii înfipti în pământ.

În sufletul femeii se lupta mila cu mânia care îi învineția fața și îi zguduia trupul.

— Păcătoaso! izbucni ea, știam că o să se întâmple așa...!

Sylvia.

Turcia și naționalitățile.

Constantinopol. — Un distins politician otoman a făcut unui ziarist următoarele declarații despre chestia de naționalități din Turcia:

— Chestia de naționalități e gravă și foarte grea de rezolvit. Nu vorbesc despre Arabi și Curzi, cari în realitate sunt musulmani, ci despre Greci, Armeni, Bulgari și Evreii-spanioli, cari cu toții își trăiesc viața lor națională, fără a ne gândi vreodată a-i contopi, dar nici nu există această posibilitate, — la ceea ce tot numai noi suntem cauza.

A învăța limba turcească nu e șolomonie, dar alfabetul turcesc — și scrierea turcească recurge la ajutorul Arabului și al Persanului — nu poate lua lupta cu șanse de izbândă față de alfabetul mult mai simplu grecesc, cirilic, ori armean și ebraic. La cucerirea prin presă și prin literatură trebuie să renunțăm. Dar o mare piedecă decât toate greutățile de limbă și un zid invincibil ce ne desparte pe noi de către naționalități este: *confesiunea*.

— În toate timpurile Turcia a fost conciliant. Ei a dat scut nu numai refugiaților, ci a tolerat ori ce confesiune și religie. Nicăiri nu există atâtea confesiuni și religii ca la noi în Turcia, unde, într'adevăr, fiecare în credința lui se poate feri.

Dar Islamul nu face concesii, la noi în primul rând națiunea trăiește în religie sa. Confesiunea ne-a dat până acum viață, ea ne susține și în viitor. Ori ce încercare, care a năzuit să strbească sfintele parapete ale confesiunii, a fost o nebunie care s'a răsunat amar și în mod sângeros. Confesiunea a fost aceea, care a crelat la noi divergențe politice și sociale. Confesiunea noastră ne oprește să întrebăm o altă puternică armă a cuceririi, prin femele: o femele musulmană nu se poate căsători cu un bărbat de altă confesiune.

— Cu toate acestea, acum suntem foarte bine cu celelalte naționalități, cu cari mai înainte trăiam în conflicte teribile, de multe ori sângeroase, ceea ce e meritul lui Talaat-bey.

— Arabii, Curzii, Armenii și Evreii sunt buni patrioți, același lucru îl putem spune și despre puținii noștri Bulgari; însă mai puțină încredere am în sinceritatea elementului grec...

Generali austro-ungari pensionați.

Viena. — Monitorul armatei anunță: Printr'un înalt ordin următorii generali au fost pensionați: Cav. Rudolf Brudermann, Victor Mayr, cav. Frideric Gerstenberger, Andrei Pitlik și Carol Wojtechowsky.

Grecia anexează Epirul.

Atena. — Grecia face pregătiri pentru anexarea Epirului. Toate autoritățile din Epir au fost provocate să aplice legile grecești.

Un submarin englez în Dardanele.

Constantinopol. — Submarinul englez „B 11” a pătruns în Dardanele cu toate că la intrare sunt așezate mine. Submarinul englez a așezat în Dardanele 6 rânduri de mine, și a atacat afară de aceasta vasul turcesc „Messudieh”, în coastele cărui a lansat un torpilor cufundându-l. Cei 900 marinari de pe vasul turcesc au fost salvați. Submarinului englez, cu toate că s'a împușcat asupra lui i-a reușit să iasă neatinși din strâmtoare.

Diferite.

— Se anunță din Stockholm: „Dagens Nyheter” scrie că în imediata apropiere de insulele suedeze sudostice a avut loc o luptă pe mare. Bubuiturile tunurilor s'au auzit și spre sud dela Clan. Lupta a ținut cam 10—12 minute. Tunurile bubuiau unul după altul fără întrerupere.

— Corespondentul de pe câmpul de război al ziarului „Daily Chronicle” scrie că Germanii slobozind o ploaie de granate din 200 de tunuri a făcut mari pagube în dușman și făcând apoi un asalt cu baioneta i-a alungat pe Englezii din pozițiile lor.

— „Daily Mail” scrie că Germanii vreau să atace Calais. Ei bombardează cu tunuri de cel mai mare calibru Nieportul, care a fost incendiat în mai multe puncte. Atacul general al Germanilor va fi sprijinit dinspre sud, reușindu-le cătorva trupe mai mari germane să treacă acum o săptămână peste canalul Yser, la câțiva chilometri dela Prevyse.

Deschiderea parlamentului otoman.

Constantinopol. — A. T. U. — Parlamentul otoman a fost deschis printr'un mesaj, care accentuează necesitatea războiului în urma politice destructive, pe care puterile din antantă o duc față de islamism. De aceea — spune mai departe mesajul sultanului — datorința de a prinde arma în contra antantei ia caracterul unei îndatoriri religioase, pe care trebuie să și-o impună fiecare musulman. În consecință sultanul a și dat fetvala, prin care se declară războiul sfânt al Mohamedanilor. Curajul și vitejia vor fi scrise la loc de frunte — continuă cu încredere sultanul — în istoria faptelor eroice ale actualului război mondial. Împăratul turcesc e convins, că puterile combatante ale Turciei precum și ceilalți Musulmani din Asia și Africa vor secera victorii strălucite, întocmai ca și aliații lor.

S'a făcut apoi un espozeu asupra relațiilor Turciei cu statele neutrale accentuându-se, că aceste relații sunt în general bune și mai ales foarte bune sunt relațiile dintre Turcia și Bulgaria.

Noul șef al statului major englez.

Roma. — Generalul Hurray a fost numit șef al statului major imperial englez în locul defunctului general Douglas.

Desmițirea unei revolte.

Budapesta. — Oficial. — Știrile despre o pretinsă răscoală a Moșilor din munții apuseni, ca și altele de solul acestora sunt născociri răuvoitoare având de scop să inducă în eroare și să atâte opinia publică din România.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 18 Decembrie 1914.

— Mâne, Sâmbătă, fiind sârbătoare — S. Nicolae — numărul viitor al ziarului nostru va apare Luni seara.

St. Nicolae. Sf. și părintele Nicolae, fiu de creștini și nepot de episcop, se dă cu sufletul la învățatură și se face preot. Fiind foarte darnic și milos, face mulțime de fapte mari într'ascuns. Un sârman din cetate voind a-și da pe cele 3 fete ale sale în desfrânare, sfântul le scapă, aruncându-le noaptea prin fereastră destui bani, spre a trăi în liniste și în legea creștinească. Ales episcop al cetății Mira, a făcut o mulțime de minuni și a sfărâmat peste tot capștele idolești ale păgânilor.

CĂTRE ST. NOSTRI COLABORATORI ȘI PRIETENI. Apropiindu-se s. sărbători ale Nașterii Domnului, rugăm pe st. noștri colaboratori și prieteni ai ziarului nostru să binevoiască a ne trimite manuscrisele dlor cât mai curând posibil.

Darurile de Crăciun pentru orfanii războiului. Guvernul italian a dispus ca transportul darurilor de Crăciun, trimise de America de nord copiilor soldaților germani, și austro-ungari, căzuți în război să se facă pe căile ferate italiene până la granița elvețiană și austriacă, de vreme ce toate porturile Germaniei și Austro-Ungariei sunt blocate. Transportul se va face gratuit și cu mare iuteală. Consorțiul hamalilor din Genova va efectua gratuit transbordarea lor. Darurile pentru orfanii din Muntenegru vor fi transbordate pe un alt vapor care le va aduce la Antivair. Apoi „Janson” va pleca la Salonic cu darurile destinate copiilor din Serbia.

Hangaruri de Zeppelinuri la Pola. „Giornale d'Italia” află dela corespondentul său din Peri (la granița austriacă) că la Pola se clădesc două hangar-uri. Se crede că ele vor fi destinate Zeppelinurilor pe cari Germania le-ar trimite într'acolo.

Un profesor universitar făcut prizonier de Ruși. Se află din Salzburg că Dr. Carlo Battisti, profesor de limbile romanice la universitatea din Viena a fost făcut prizonier de Ruși și transportat în „Neu-Buchone” din Turkestan (Asia).

† Vasile Masca, v.-prot. on., preot gr. cat. a decedat în 17 Dec. n. în anul al 61-lea al etății și al 35-lea al fericitei sale căsătorii și preotii. Înmormântarea a avut loc azi, Sâmbătă, în 19 Decembrie n. — Odihnească în pace!

Decorarea regelui Belgiei. Din Christiania se comunică ziarului „Berliner Tageblatt”: Un englez, care a asistat la cedarea ordinului „Jartierei” regelui Albert de către regele George al Angliei povestește, că ambii regi s'au îmbrățișat la întâlnirea lor, în timp ce soldații belgieni strigau „ura”. Pentru întâia oară dela începutul războiului s'a întâmplat, ca soldații belgieni să strige „ura”. Regele George a trecut apoi în revistă pe soldații belgieni, adresându-le cuvinte de încurajare și admirație. După revistă a urmat solemnitatea conferirii ordinului „Jartierei”, la care au luat parte cei doi monarhi, prințul de Wales, prințul Alexander de Teck și încă alte 6 persoane.

Act de donațiune. Fruntașul coloniei române din Viena, Gregoriu Trailovici vicecolonel în retragere împreună cu soția sa Otlio, îndemnați de adevărată iubire față de biserica noastră strămoșească, au dăruit 3000 cor. în hârtii de valoare pe seama comunei bisericesti Iablanita spre scopuri filantropice.

Atotputernicul să le răsplătească fapta lor nobilă!

Învățători sârbi fugari. Consistoriul arhiepiscopiei de Carlovăț a hotărât să curenteze pe învățătoarele Dora Grujic, Milova și Maro Kovacevici, a căror ubicațiune nu e cunoscută, provocându-le să se prezinte în decurs de 90 de zile, căci în caz contrar se va pune în aplicare procedura disciplinară pornită împotriva lor în absentă. Asemenea provocări a adresat consistoriul din Carlovăț și învățătorilor Milos Grujici din Semlin, Jevrem Belegsanin, Nicolae Kripokucin, Dusan Cobici și către un mare număr de preoți, cari și-au părăsit parohiile, fără a se ști unde se găesc. Se crede, că aceștia toți au fugit în Serbia.

Calendarul partidului Național 60 fil. + 20 fil. porto.

Calendarul Diecezan (Arad) 40 fil., cu șematismul 60 fil. + 10 fil. porto.

Calendarul Amicul Poporului (Sibiu) 70 fil. + 10 fil. porto.

Calendarul Posnașul (Sibiu) 60 fil. + 10 fil. porto.

Calendarul Săteanului (Sibiu) 30 fil. + 10 fil. porto.

De vânzare la Librăria Concordia, Arad, str. Deák Ferenc nr. 20.

CINE DOREȘTE SĂ IA INFORMAȚIUNI DESPRE VRE-UN SOLDAT DISPĂRUT ÎN RĂZBOI, să se adreseze la „Foglyokat gyámoltó hivatal” Budapest, VIII, Köztelek-u, 8 sz. Cererile se pot scrie și în limba românească și au să conțină următoarele:

Numele soldatului, reg., compania și nrul poștei (feldpost), când și unde a dat știrea din urmă, locul și anul nașterii, și în urmă adresa exactă a celui cine vrea răspuns. Eventuale alte amănunte: unde l'au văzut rănit, unde se bănuiește că ar fi dispărut în Galiția sau Serbia.

Cutile poștale de Crăciun

cu înveliș de pânză impermeabilă, după cum se pretinde la poșta, nu sunt grele, sunt mai ușoare decât cutile de lemn. De vânzare, sau se execută în diferite mărimi în decurs de 10 minute, la Fabrica de cutii cu putere electrică a lui INGUSZ I., Arad, str. Batthyányi nr. 27, precum și în librăria Ingusz, str. Weltzer Iános. (J. 2329—2)

Economie.

La chestiunea încheierilor anuale*).

— Bilanțul și dividendele anului 1914. —

Chestiunile cele mai de căpetenie, cu cari suntem chemați a ne ocupa astăzi sunt chestiunea încheierii conturilor la băncile noastre cu finea anului curent și chestiunea profiturilor și dividendelor, ce vor trebui ori vor putea fi distribuite.

Aceste chestiuni — cum se știe — din cauza împrejurărilor extraordinare, în cari ne aflăm, prezintă o oarecare complicație față de timpurile normale din trecut. Tocmai de aceea ele au preocupat și preocupă în măsură destul de intensă cercurile de specialitate din întreaga lume economică și trebuie să ne preocupe și pe noi, dat fiind, că băncile noastre, de aici și din acest loc, își așteaptă îndrumările după cari să purcedă — în aceste vremuri grele — la încheierea conturilor, la stabilirea profiturilor și la fixarea dividendelor.

Cu privire la prima chestiune cu care deci trebuie să ne ocupăm, chestiunea încheierii conturilor, întrebarea de căpetenie, ce trebuie să ne punem va fi, că în împrejurările actuale, cu un moratoriu de o jumătate de an și cu prea puține prospecte pentru o ameliorare în timp apropiat, a situațiunii economice, financiare și politice, este oare cu putință, este bine și folositor a se pregăti bilanțuri, sau nu?

Răspunzând acestei întrebări, unii sunt de părere, că în împrejurările date, pe timp de moratoriu, nu numai că e aproape cu neputință a se face încheieri și bilanțuri reale și corăspunzătoare intereselor acționarilor și creditorilor, dar e chiar mai consult a nu se face, pentru a se evita o eventuală devaluare a acestora valori, cari stau nemijlocit în legătură cu stările excepționale, create prin războiul mondial (efecte publice și private, pretențiuni în ținuturi devastate și ocupate, legături de afaceri cu firme din statele, cari se găsesec cu noi în stare de războiu etc.). În consecință aceștia cer suspendarea obligamentelor de a pregăti și publica bilanțuri și amânarea încheierilor dela finea anului curent pe o epocă ulterioară, fixă sau pendentă de ridicarea moratoriului.

Alții, din contră, sunt de părere, că oricât de dificile ar fi stările în cari ne găsim, să se facă încheieri regulate, însă la stabilirea bilanțurilor să se țină seamă de toate circumstanțele, cari pot avea influință asupra valorilor. Și tot ce cer este, ca guvernul să ia anumite dispozițiuni cu privire la fixarea cursurilor pentru efectele fluctuabile.

Intre aceste două extreme de păreri, ce să le numim astfel, s'au mai ivit și altele, pe cari D-voastră desigur le cunoașteți și asupra cărora deci să ni se permită a nu mai insista la acest loc.

Din parte-ne, deși ne-am dat bine seama de influința cea mare a împrejurărilor actuale asupra încheierilor dela finea anului curent și deși am apreciat în mod just motivele serioase ale celor ce au cerut suspendarea obligamentelor de a face bilanțuri, totuși, considerând că teritoriul de activitate al băncilor noastre nu a fost pe nicăiri expus acțiunii armatelor beligerante și considerând că ori câte dificultăți ni-a adus moratoriul, nu ne-a stânjenit în activitatea noastră regulată, am reprezentat părerea că băncile noastre să facă încheieri regulate, însă la stabilirea valorilor să țină necondiționat seamă de toate circumstanțele, cari le-ar putea influința. În scopul acesta, ne-am simțit îndemnați să pregătim un proiect relativ la o instrucțiune specială pentru pregătirea și cenzurarea conturilor de încheiere, instrucțiune, în care am făcut obiect de apreciere și măsură până la care trebuie să ținem seamă la compunerea bilanțurilor de împrejurările extraordinare ale zilelor noastre. Această instrucțiune fiind pertractată și aprobată și de direcțiunea „Solidarității”, poate servi de bun îndreptar pentru cele mai multe din băncile noastre.

Dar, chestiunea a doua, ce ni-am propus să discutăm, chestiunea profiturilor și dividendelor pare a fi și mai importantă ca cea discutată în cele precedente. Chestiunea aceasta — întocmai ca și a încheierilor actuale — încă a fost discutată prin cercurile de specialitate competente. La aceasta însă, atât aderentii în-

* Publicăm în cele următoare câteva părți din raportul secretarului „Solidarității”, adresat direcțiunii însoțirii în vederea ei dela 6 Decembrie a. e. în chestiunea importantă a încheierilor și a dividendelor băncilor noastre pe anul curent.

cheierilor regulate, cât și cei ai suspendării obligamentelor de a face bilanțuri s'au unit în a concluda, că dividende trebuie să se plătească, dacă nu ca în trecut, cel puțin în măsură mai redusă. Cei dintâii au fost de părere că dividendele să se plătească din profiturile, ce se vor arăta la bilanțuri, iar cei de al doilea — ținând că încheieri nu e consult a se face — au propus, ca dividendele să se anticipeze, în parte, în sarcina profiturilor, ce se vor constata în viitor. Întrebarea de căpetenie este, cum avem să apreciem noi această chestiune și cum se purcedă băncile românești la stabilirea dividendelor?

La noi un lucru este cert. Făcându-se bilanțurile după principiile reale și solide, recomandate în instrucțiunea specială, amintită în cele precedente, profiturile ce se vor arăta, vor fi — desigur — mai reduse ca în trecut. Vor fi mai reduse chiar și acolo, unde nu vor

obveni amortizări excepționale, deoarece veniturile brute încasate desigur s'au mai redus, iar rezervele latente recomandăm să se mențină pentru viitor. Ba, nu va trebui să ne mirăm nici de aceea, dacă ici-colo, cu deosebire la băncile mai mici și mai tinere, cari nu au rezerve din trecut și cari deci sunt în o situație mai puțin capabilă de rezistență, nu se vor putea arăta profituri, ori se vor ivi chiar și anumite pierderi!

În urma chestiunea dividendelor va trebui apreciată aproape individual, amăsurat stărilor dela singuraticile noastre bănci. Modesta noastră părere ar fi, ca băncile să-și încheie bilanțurile după cele mai solide și reale principii, arătând — chiar și acelea cari pot — un profit mai bine mai redus, decât în trecut, îngrijindu-se de rezerve pentru viitor. Iar ce privește dividendele, acestea, să rămână deastădată la dobânda, asigurată prin statutele băncilor, ca dividendă fundamentală sau prima dividendă, dobândă, care de regulă e de cinci procente.

Această dobândă să se socotească dela valoarea nominală a acțiilor, respective — acolo unde s'au făcut urcări de capitaluri cu agio — dela cursul de emisiune, plătit de acționari. În sfârșit suntem de părere, că la acele bănci, unde profitul nu ar acoperi nici această limită de dividendă, să se distribuie mai puțin, eventual profitul să fie transpus în contul anului viitor pentru a fi distribuit mai târziu. Băncile străine — desigur — tot asemenea vor face, ori poate vor fi și mai riguroase la aprecierea acestei chestiuni. Săptămânile trecute ni-a fost dat să vedem, cum unele întreprinderi foarte solid fondate, cu profituri mai mari ca în trecut, n'au distribuit mai mult ca 5% dividendă, față de 10 și 20% ori chiar și mai mult din trecut.

A urma și noi astfel, ni-se impune mai mult ca la orișicare alte întreprinderi, dat fiind ca o soliditate, prevederea și resignarea au fost și în trecut principiile noastre călăuzitoare, principii pe cari azi trebuie să le ținem înaintea ochilor în măsură îndoită.

(„Rev. Ec.”) I. I. L.

Ultima oră.

RUȘII SE RETRAG DIN CARPATI.

Sighet. — Aci s'au luat măsurile de apărare în legătură cu operațiunile din comitatul Bereg. La Toronya și Maidanca au avut loc mari lupte, cari s'au terminat cu retragerea Rușilor pe linia Mikulitzin—Delatin.

RECUNOȘTEREA AUTONOMIEI MONGOLIEI.

Frankfurt. — Ziarul „Frankfurter Z.” anunță: Rusia și China au convenit să se recunoască de către China autonomia Mongoliei.

SOLDAȚII NOȘTRI NU VOR PRIMI CONCEDIU DE SĂRBĂTORI

Budapesta. — În urma unei înțelegeri între ministerele de războiu și apărarea țării soldații noștri nu vor primi concediu de sărbătorile Crăciunului catolic și nici de cel oriental.

ATITUDINEA BULGARIEI.

Roma. — „Corriere della Sera” crede probabilă participarea Bulgariei în conflict de partea Turciei și Germaniei și cât de curând se așteaptă ca Bulgaria să ocupe Macedonia. Ziarul crede că de acum orice propunere fie din partea Greciei și Serbiei cât și din partea Rusiei ar sosi prea târziu pentru o schimbare a atitudinii Bulgariei. O acțiune eficace a flotei franco-engleze la Dedeaagac și a flotei rușesti la Varna ar putea determina atitudinea Bulgariei.

REGELE SUEDEI A PLECAT LA ÎNTREVEDEREA DELA MALMÖ.

Stockholm. — Regele Suediei a plecat la întrevvedere care va avea loc în Malmö.

REDESCHIDEREA CAMEREI FRANCEZĂ.

Roma. — Sesiunea parlamentară în Franța va fi foarte scurtă. Președintele Consiliului va face un scurt expozeu al situațiunii militare și diplomatice. Apoi parlamentul va aproba noile credite trebuincioase pentru războiu și va autoriza guvernul să încaseze impozitele pe a. 1915. Tot odată se vor comemora parlamentarii francezi căzuți pe câmpul de luptă: deputații Soujot, Proust, Nortier și senatorul Reymond.

VASUL HAMIDIE AVARIAT.

Roma. — La Sebastopol se afirmă că crucișătorul turcesc Hamidie s'ar fi izbit de o torpilă. Vasul care s'a întors la Constantinopol ar fi suferit stricăciuni.

LUPTELE DIN ALSACIA.

Roma. — Ziarul „Messaggero” ală din Basel, că în Alsacia se dau lupte între Altkirch, Dammer Kisch, și Thann. Francezii au ajuns la Brunhaupt pe care Germanii o întăriseră puternic și care se află la o depărtare de 12 klm, de Mülhouse.

Cu privire la anunțata ofensivă franceză în Alsacia, „Corriere d'Italia” ală tot din Basel, că ea ar fi problematică. Artileria grea germană a fost așezată la Lutterbach, iar cea mai mare parte din trupele germane s'au concentrat la Sennheim. Cartierul general francez se află la Dammer-Kirch.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

MULȚUMITĂ PUBLICĂ.

Din tristul prilej al morții eroice a dulcelui și în veci neuitatului nostru fiu, frate, etc., Dr. Fabiu Bontescu, stegar ces. și reg. în rezervă la reg. de inf. nr. 64, întâmplată în 24 Oct. n., 1914, pe câmpul de luptă dela Chyrow (în Galitia), am găsit multă mângâiere în cuvintele de căldă condoleanță adresate nouă din partea nenumăraților lui prieteni, stimători și camarazi de campanie.

Neputând satisface în parte, îi rugăm pe toți să primească pe această cale recunoștința și mulțumita noastră.

Hateg, 17 Dec. 1914.

În numele jalnicei familii:

Maria Bontescu n. Barițiu,
nemângâiata mamă.

VINURI

vechi și noul de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1911—1912

Vin alb — — — —	70	60
Rizling — — — —	72	62
Roșu de Minș — — — —	100	90
Carbenet — — — —	110	—

Vinuri vechi și nou din anul 1914.

Vin alb — — — —	46	36
Rizling — — — —	48	38
Șiller — — — —	50	—

Rachluri.

Rachlu de treve — — — —	1-80
Rachlu de treve specialitate — — — —	2-20

Expediez la dorință în sticle și în cantitate mai mică vin.

Vinul se expdiează cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni.

Pentru Calitatea vinului garantez.

Bo 947

Petru Benea

prop. și neg. de vinuri

(Arad m.) Világos

Adevărată senzație a produs
reducerea prețurilor

ce o acoardă firma cu
prilejul cumpărării de

GRĂCIUN.

:: Se desfac cu ::

prețuri foarte reduse

cele mai noi și mai moderne

mantale de dame,

rămase din sezonul actual.

Mantale moderne vânăt
închis sau colorate, pal-
toane crull negre sau
albastre, mantale de ca-
tifea și caracül, blănuri
pentru dame, paltoane
pentru fete și copii, cos-
tumuri, jupoane (bluze) și
neglige-uri, blănuri, gule-
re cu blană și manșoane.

Filiale: Becicherecul-mare,
Chichinda-mare.

RADÓ GYULA

prăvălie de galanterii în

ARAD.

:: TELEFON: 238. ::

(Ra. 1620)

REICHENBERG JAKAB

BLANAR.

Magazin principal în BUDAPESTA,
strada Hajó nr 16—18; sucursală:
strada Dohány nr. 1/b.

Primește spre păstrare pe vară haine de iarnă.
Principiul meu e serviciu prompt, prețuri foarte
moderate. — Comandele din provincă se exe-
cută prompt. — Străformări se execută cu pre-
țuri foarte convenabile. — Toate lucrurile se
execută în atelierul meu. — Paltoane cu blană
se execută după cel mai nou croiu. (E 2306-12)

**In atențiunea
negustorilor!**

Acoperirea trebuințelor de
ciocoladă și zaharicale pen-
tru prețuri de fabrică. :: ::

In depozit: Kugler, Hel-
ler, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,

Piața Andrassy, colțul Salacz utca

Telefon 1059.

Telefon 1059.

(Ca 2270)

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

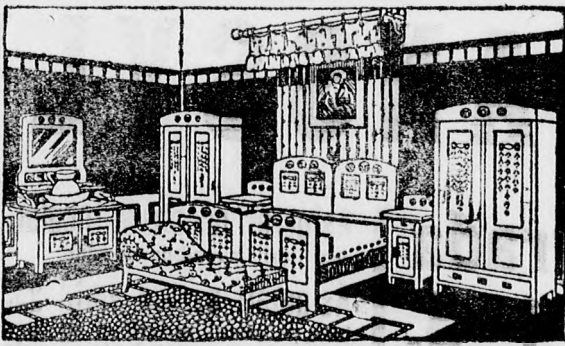
Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

**Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-
Fabric.**

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a
clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție
de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a
întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o
latură fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire
CLOPOTELE GĂURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe
rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu
găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai
plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel
că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 461 kgr.
patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor
de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu
ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. —
Prețuri-curente ilustrate trimit gratuit.

**STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile
VARȘET. strada Kudritzner numărul 44—46.**

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne
și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de piane excelente, co-
voare, perdele, țesături foarte fine și
mașini de cusut. — (Sa 118)

**CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC
ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA**

„CONCORDIA”

SOCIETATE
PE ACȚIUNI

ARAD,

STR. ZRINYI
NRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din strălămate și
patrie, ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de
făiat și mașini de vărsat oțel, precum și cu cele mai
moderne litere, primește spre executare totfelul de opuri, re-
viste, foi, placate, registre, tipărituri pentru băneli
și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invi-
tări de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri
funerale se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot
felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la
cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.

Pictură pe sticlă și atelier mozaic

pentru biserici și alte feluri de clădiri.
Adjustare cu sticlă decorativă în stil ANTIC și
MODERN în cadrul de ARAMĂ și PLUMB, cu
prețuri convenabile execuția

RUHR és SPITZ

Budapest, VIII., Liliom-u. 28 sz.

Proiecte și prospecte gratis.
(Ru 1922-60).

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu acid boric a cărui efect excelent
e în general cunoscut, se pregătește în trei tărimi.

No I. prav de stropit pentru copii . . . à cor. —80

No II. Pudră, albă crem. sau roză . . . à cor. 1—

No III. Prav de stropi pentru bărbați à cor. 1—

»Babysoap« Höfer (săpun pentru copii).

Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe față de pe
cutie și pe capacul cutiei iscălitura »H Ö F E R«.

Săpun Höfer à cor. —70.

de tot neutral și inofensiv, se poate căpăta în toate
maciile din țară și străinătate și dela:

Zentral-**HÖFER'S APOTHEKE** WIEN III.
Versendungsdepot Ungargasse 14.
(E 1968-50)

Dacă suferi în DURERI DE STOMAC!

Fără durere în timpul cel mai scurt și cu siguranță, chiar și
cele mai neglijate cazuri, folosește

„LAXA“, (purgativul de fier) a lui Sándor,

care curățește stomacul și intestinale de toate materiile nefolo-
sitoare cari sunt lipite de ele și prin aceasta împiedecă incu-
ierile și toate morburile ce ar proveni din aceste, ș. a.: durere
de cap, sgâreluri, arsuri, apăsare de stomac, iritare de vo-
mare, greață, răgăleli etc.

O sticlă costă 50 fil., 6 sticle deodată 2'50 fil., 12 sticle 5 coroane.

Efectul purgativei de fier „LAXA“, va fi permanentă dacă
deodată folosim

„Regenolul“ (balsam de stomac) a lui Sándor,

„REGENOLUL“, această esență de stomac vindecă orice soi
de morburi de stomac și intestine precum și durerea de cap,
curgerea (năpădirea) de sânge, curăță sângele și face apetit în
gradul superlativ. În cazuri de colică și iritație de vomare în
timpul cel mai scurt are efect.

O sticlă cu îndrumările de lipsă costă 1'20 fleri.

Originalul „Laxa“ și „Regenolul“ se poate afla la preparatorul original

Sándor Zoltán

farmacist în Erdőscentgyörgy (Ardeal).

Fiecare sticlă e provăzută cu vigneta „INGEMUL“ la ce e de
recomandat să fie cu atențiune! (Sa 572)

INSTITUT DE ASIGURARE ARDELEAN „TRANSYLVANIA“

SIBIU, strada
Cisnădiei 1-5.

„ „ „ „ (EDIFICIILE PROPRII.)

Asigurări împotriva focului, pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini,
mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de
cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții (pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat
dela așezămintele confesionale cu avantajii deose-
bite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a ca-
pitalului, asigurări de pensie și de participare la câștig asigurări de
zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare

Asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere)
și alte nenorociri întâmplătoare

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1913 K. 5.635.328-12

Capitale asigurate pe viață achitate „ 5.755.858-27

Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1913 (foc „ 144.436,366-—

(viață „ 12.067,702-—

Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2.696,458-—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se
dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, strada
Cisnădiei nr. 5. la agentura principală în Arad, Brașov, Cluj
precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

(Ta 239-52)